

Sygn. akt IV CSK 129/20

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
przeciwko J. R.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 4 lutego 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 października 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od J. R. na rzecz G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany J. R. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), którym oddalono jego apelację od wyroku częściowo uwzględniającego powództwo G. sp. z o.o. z siedzibą w O. o zapłatę przez pozwanego bliżej określonej kwoty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej

funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący (inwestor) dążył do wykazania, że Sąd drugiej instancji oczywiście błędnie przyjął, iż dokonane przez pozwanego odstąpienie od umowy o roboty budowlane, łączącej go z powódką, nie było skuteczne. Jako alternatywną przyczynę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej pozwany wskazał naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 378 § 1 k.p.c. poprzez ograniczenie się do powtórzenia ustaleń faktycznych

i oceny prawnej zawartych w motywach wyroku Sądu pierwszej instancji, bez odniesienia się do racji przywołanych przez skarżącego. Analiza treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia oraz argumentacji wspierającej wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie prowadzi jednak do podzielenia stanowiska pozwanego o oczywistej zasadności skargi. Co się tyczy kwestii skuteczności oświadczenia o odstąpieniu od umowy, złożonego powódce przez skarżącego, to należy stwierdzić, że teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie została wsparta racjami, które prowadziłyby do zakwestionowania podstaw odmiennego stanowiska Sądu Apelacyjnego. Przedstawiona przez Sąd drugiej instancji wykładnia umowy łączącej strony, w tym znaczenia § 13 ust. 2 umowy dla ukształtowania wiążącego kontrahentów trybu skutecznego zniweczenia łączącego ich stosunku zobowiązaniowego, nie budzi dostrzegalnych *prima facie* zastrzeżeń, podważających ośnowę poglądu, którego wyrazem było rozstrzygnięcie zapadłe w postępowaniu apelacyjnym.

Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd Apelacyjny nie wyraził zapatrywania o tym, że przesunięcie terminu wykonania obiektu samo w sobie wyklucza możliwość skorzystania przez inwestora z uprawnienia do odstąpienia od umowy na podstawie art. 635 k.c. w zw. z art. 656 k.c. Sąd drugiej instancji ustalił natomiast, że strony uzgodniły zmianę terminu zakończenia robót budowlanych, co miało znaczenie dla oceny skuteczności złożonego przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu. Argumentacja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania została więc w tym punkcie oparta na nieporozumieniu co do motywów zaskarżonego orzeczenia, przez co wywód pozwanego nie może świadczyć o oczywistej zasadności wniesionego w sprawie środka zaskarżenia.

Wypada zauważyć, że złożenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy jest aktem wykonania prawa podmiotowego w postaci uprawnienia prawokształtującego do odstąpienia od umowy. Aby zatem oświadczenie o odstąpieniu mogło wywołać właściwy dla niego, opisany wyżej skutek prawny, podmiotowi składającemu to oświadczenie musi przysługiwać ww. prawo podmiotowe. W badanym przez Sąd Apelacyjny przypadku przesłanką powstania na podstawie art. 635 w zw. z art. 656 k.c. uprawnienia prawokształtującego było zaistnienie stanu opóźnienia. Wskazanie w motywach zaskarżonego wyroku na „zgodne przeniesienie terminu zakończenia

robót budowlanych na okres wiosenny 2017 r.” wpłynęło więc na ocenę, czy doszło do stanu opóźnienia, a w konsekwencji przełożyło się na stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, czy oświadczenie o odstąpieniu od umowy oparte na wskazanej podstawie prawnej oraz w terminie, w którym pozwany złożył takie oświadczenie, mogło wywołać oczekiwany przez skarżącego skutek prawny.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie świadczy również argumentacja pozwanego zmierzająca do zakwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji o tym, że dokonane przez inwestora odstąpienie od umowy było spowodowane przedstawieniem gwarancji zapłaty, a przez to bezskuteczne na podstawie art. 649² § 2 k.p.c. Teza pozwanego, że powyższe zapatrywanie Sądu Apelacyjnego zostało wyrażone bez uprzedniego poczynienia ustaleń faktycznych i prawnych w zakresie rzeczywistych przyczyn odstąpienia od umowy przez inwestora, nie znajduje potwierdzenia w wynikach analizy uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Wniosek o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie ma także oparcia w twierdzeniu skarżącego o rzekomym nierozpoznanu sprawy w granicach apelacji, wyznaczanych, w ujęciu pozytywnym, nakazem wzięcia pod uwagę i rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Sąd drugiej instancji zidentyfikował zarzuty apelacyjne skarżącego (s. 11-14 uzasadnienia) i szczegółowo odniósł się do nich, wyjaśniając motywy swego stanowiska. Podzielenie ustaleń faktycznych i zasadniczej części oceny prawnej Sądu pierwszej instancji oraz niepodzielenie, co do zasady, racji prezentowanych przez obie skarżące strony postępowania, nie świadczy o nierozpoznanu sprawy w granicach apelacji. W systemie apelacji pełnej istotą postępowania apelacyjnego jest dokonanie przez sąd drugiej instancji samodzielnej, całościowej oceny sprawy. Wypełnienie przez Sąd Apelacyjny tego obowiązku niewątpliwie nastąpiło i zostało zobrazowane przedstawieniem wyników dokonanej analizy w obszernych motywach zaskarżonego obecnie orzeczenia. Powyższej konkluzji nie podważa oczekiwanie skarżącego, że inną postać przybierze odniesienie się przez ten Sąd do racji podniesionych w złożonym przez apelanta środka odwoławczym.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.